

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Бердянського
державного педагогічного університету
від 02.09.2021 р., протокол №01

Модуль 2. Навчання аудіювання, читання, письма,
говоріння англійською мовою

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта
(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література
(шифр і назва предметної спеціальності)

(із зазначенням мови)

спеціалізації 014.021 англійська мова і література
(шифр і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)»
(назва освітньо-професійної програми)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Олена ЯРОВА, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, доктор педагогічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 17.06.2021 р., протокол №10.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Модуль 2. Навчання аудіювання, читання, письма, говоріння англійською мовою» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література.

Предметом навчальної дисципліни є професійна підготовка сучасного вчителя англійської мови (АМ) до роботи в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) України.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія; педагогіка; психологічні чинники у вивченні іноземної мови; організація освітнього процесу: планування, робота класу, робота з навчальними матеріалами та оцінювання; англійська мова, навчання учнів з особливими освітніми потребами; інформаційно-комунікаційні технології у навчанні; навчання фонетики, граматики та лексики англійської мови; країнознавство Великої Британії; історія англійської мови; лексикологія англійської мови; стилістика англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою навчальної дисципліни «Модуль 2. Навчання аудіювання, читання, письма, говоріння англійською мовою» є забезпечити основи методичної підготовки здобувачів вищої освіти до реалізації професійних функцій учителя АМ, а саме:

- навчання іноземної мови: формування у учнів іншомовної компетентності в аудіюванні, читанні, письмі, говорінні англійською мовою, виховання, освіта й розвиток учнів засобами іноземної мови на уроці та в позакласній роботі (гурткова і клубна робота секцій за інтересами, проблемні групи тощо);
- навчально-методичної роботи, зокрема з вивчення, узагальнення та розповсюдження нових методів навчання АМ.

Удосконалення методичної підготовки майбутнього вчителя відбувається в процесі написання курсових робіт, на педагогічній практиці, на заняттях курсів за вибором.

1.2. Перед курсом «Модуль 2. Навчання аудіювання, читання, письма, говоріння англійською мовою» ставляться такі **завдання**:

- створити в здобувачів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання АМ як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів, і на цій основі сформуванню уявлення про зміст і структуру педагогічної діяльності вчителя;

- ознайомити здобувачів з найбільш відомими методичними напрямками, системами і методами, формами та засобами навчання АМ, а також сформуванню в них основи умінь творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних умов;

- на базі одержаних теоретичних знань розвивати в здобувачів творче методичне мислення, яке допоможе у вирішенні різноманітних методичних задач, що виникають в освітньому процесі з АМ у школі;

- сприяти формуванню соціокультурної компетентності майбутнього фахівця.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні набути таких компетентностей та продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає	ПРН 1. Знати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої

<p>застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ЗК 2. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>СК 1. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі</p> <p>СК 2. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.</p> <p>СК 3. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>СК 6. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання англійської мови і зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.</p> <p>СК 7. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення для проведення занять з англійської мови і зарубіжної літератури.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії зарубіжної літератури в практиці навчання у закладі загальної середньої освіти.</p>	<p>освіти.</p> <p>ПРН 2. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p>ПРН 3. Уміти добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.</p> <p>ПРН 4. Уміти організовувати освітній процес у закладі освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працювати в команді (педагогічному колективі закладу освіти, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРН 5. Знати і розуміти сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови та зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 12. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН 13. Володіти творчо-критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРН 14. Уміти учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>
--	--

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Методика формування ІК в аудіюванні.

Загальна характеристика компетентності в аудіюванні. Фактори впливу на формування компетентності в аудіюванні. Цілі формування компетентності в аудіюванні в учнів основної і старшої школи. Види аудіювання. Вимоги до аудіотекстів. Етапи формування компетентності в

аудіюванні. Система вправ і завдання для формування компетентності в аудіюванні. Засоби формування компетентності в аудіюванні. Контроль рівня сформованості компетентності в аудіюванні.

Тема 2. Формування ІК в діалогічному мовленні.

Загальна характеристика іншомовної компетентності в діалогічному мовленні. Фактори впливу на формування компетентності в діалогічному мовленні. Цілі формування компетентності у діалогічному мовленні в учнів основної і старшої школи. Типи діалогів. Етапи формування компетентності в діалогічному мовленні. Підсистема вправ і завдання для формування компетентності у діалогічному мовленні. Засоби формування компетентності у діалогічному мовленні. Контроль рівня сформованості компетентності в діалогічному мовленні.

Тема 3. Формування ІК у монологічному мовленні.

Загальна характеристика іншомовної компетентності в монологічному мовленні. Фактори впливу на формування компетентності в монологічному мовленні. Цілі формування компетентності у монологічному мовленні в учнів основної і старшої школи. Типи монологів. Етапи формування компетентності у монологічному мовленні. Підсистема вправ і завдання для формування компетентності у монологічному мовленні. Засоби формування компетентності у монологічному мовленні. Контроль рівня сформованості компетентності у монологічному мовленні.

Тема 4. Методика формування ІК у читанні.

Загальна характеристика компетентності у читанні. Фактори впливу на формування компетентності у читанні. Цілі формування компетентності у читанні в учнів основної і старшої школи. Види читання. Вимоги до текстів для читання. Етапи формування компетентності у читанні. Система вправ і завдання для формування компетентності у читанні. Засоби формування компетентності у читанні. Контроль рівня сформованості компетентності у читанні.

Тема 5. Методика формування ІК у письмі.

Загальна характеристика компетентності у письмі. Фактори впливу на формування компетентності у письмі. Цілі формування компетентності у письмі в учнів основної і старшої школи. Типи письма і жанри писемного спілкування. Етапи формування компетентності у письмі. Система вправ і завдання для формування компетентності у письмі. Засоби формування компетентності у письмі. Контроль рівня сформованості компетентності у письмі.

Тема 6. Методика формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності.

Особливості іншомовного міжкультурного спілкування. Загальна характеристика іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності та її компонентів. Цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів основної і старшої школи. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності. Вправи і завдання. Засоби формування лінгвосоціокультурної компетентності. Контроль рівня сформованості лінгвосоціокультурної компетентності

Тема 7. Методика формування навчально-стратегічної компетентності.

Загальна характеристика навчально-стратегічної компетентності. Цілі формування навчально-стратегічної компетентності в учнів основної і старшої школи. Етапи формування навчально-стратегічної компетентності. Вправи і завдання для формування навчально-стратегічної компетентності. Контроль рівня сформованості навчально-стратегічної компетентності.

3. Рекомендована література

Основна

1. Методика викладання англійської мови: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І. В. Умань: Візаві, 2018. 65 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 5–9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. 2017. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>

4. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10–11 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. 2018–2019. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>

5. Практикум з методики навчання іноземних мов і культуру загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за редакцією Ніколаєвої С. Ю. Ірпінь: Видавець Романенко Л. Л., 2016. 398 с.

6. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. Provisional edition, Council of Europe, 2017. 230 p. URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors2018/1680787989>

Додаткова

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: Издательство ИКАР, 2009. 448 с.

2. Бібліотечка журналу «Іноземні мови». Київ.

3. Вишневецький О. І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 206 с.

4. Гальскова Н. Д., Никитенко З. Н. Теория и практика обучения иностранным языкам: Начальная школа. Москва: Айрис-пресс, 2004. 240 с.

5. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам. Москва: Аркти-Глосса, 2000. 65 с.

6. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие [для студ. лингв. ун-тов; фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений]. 6-е изд., стер. Москва: Изд. центр «Академия», 2009. 336 с.

7. Иностранные языки в школе: научно-методический журнал. Москва.

8. Іноземні мови: науково-методичний журнал. Київ.

9. Іноземні мови: навчальні програми для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів.

10. Книга вчителя іноземної мови: довідково-методичне видання / Упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 240 с.

11. Колесникова И. Л., Долгина О. А. Англо-русский терминологический справочник по методике преподавания иностранных языков. Санкт-Петербург: Русско-Балтийский инф. центр «Блиц», 2001. 224 с.

12. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої та М. Т. Солов'я. Київ: Ленвіт, 2002. 356 с.

13. Коряковцева Н. Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык. Москва: АРКТИ, 2002. 176 с.

14. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. Київ: Ленвіт, 2000. 126 с.

15. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.

16. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е. С. Полат. Москва: Изд. центр «Академия», 2002. 272 с.

17. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої і В. В. Черниш. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.

18. Підручники і навчально-методичні комплекси з іноземних мов.

19. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
20. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
21. Роман С. В. Планування та аналіз навчального процесу з іноземної мови у початковій школі. Горлівка: ГДППМ, 2003. 108 с.
22. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам. Москва: Просвещение, 2002. 239 с.
23. Структурно-логічні схеми і таблиці з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / укл. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2004. 208 с.
24. Ярова О. Б. Інноваційні технології навчання іноземних мов. *Рідна школа*. 2006. № 6. С. 62–64.
25. Ярова О. Б. Мультимедійні засоби навчання в системі методичної підготовки вчителів англійської мови. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*. Житомир, 2007. С. 72–77.
26. Ярова О. Б. Організація національного тестування з іноземних мов у школах ЄС. *Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Бердянськ, 12 травня 2020 р.). Бердянськ: БДПУ, 2020. С. 192–197.
27. Ярова О. Б. Психолого-педагогічні умови організації роботи в групах на заняттях з іноземної мови. *Педагогіка і психологія*: зб. наук. пр. Чернівці: ЧНУ, 2003. Вип. 181. С. 52–58.
28. Ярова О. Б. Тенденції розвитку іншомовної освіти в початковій школі Європейського Союзу. *Україна і світ: діалог мов та культур*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Київський національний лінгвістичний університет, 19–21 березня 2014 р.). Київ: КНЛУ, 2014. С. 142–143.

Інтернет-ресурси

Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)

Ресурси для навчання англійської мови, архіви уроків (початкова, основна, старша школа):

<http://www.esl-library.com/index.cfm?PageId=1>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/teaching-kids>

<http://www.englishpage.com/>

<http://www.oup.com/elt/teachersclub/?cc=global>

<http://www.macmillanenglish.com/BlankTemplate.aspx?id=28164>

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59454>

<http://www.teachingenglish.org.uk/>

<http://developingteachers.com/>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/resources/quizzes>

<http://freelanguage.org/>

Сценарії уроків та позакласних заходів з іноземних мов на фестивалі педагогічних ідей «Відкритий урок»:

<http://festival.1september.ru/subjects/10/?subject=10>

BBC LearningEnglish:

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/index.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learningenglish/>

Повнотекстові версії «Газети для тих, хто викладає та вивчає англійську мову»:

<http://eng.1september.ru/engarchive.php>

З досвіду навчання лексики, граматики, фонетики (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111>

<http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>

<http://www.oup.com/elt/global/products/livinggrammar/>

З досвіду навчання аудіювання, говоріння, читання, письма (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59392>

<http://www.macmillandictionaries.com/resources/dictations/dictations.htm>

<http://www.nadasisland.com/writing/>

<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/skills>

<http://iteslj.org/Techniques/Jeong-Dictation.html>

Формування іншомовної соціокультурної компетентності:

<http://iteslj.org/Techniques/Cullen-Culture.html>

<http://iteslj.org/Techniques/Kodotchigova-RolePlay.html>

<http://iteslj.org/Techniques/Chou-Compliments.html>

4. Методи навчання: лекція, метод проблемного викладення матеріалу, евристична бесіда, дискусія, проєктний метод, професійно орієнтована гра.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)